

Súd: Okresný súd Spišská Nová Ves
Spisová značka: 13P/225/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7613222429
Dátum vydania rozhodnutia: 09. 09. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Katarína Šťastná
ECLI: ECLI:SK:OSSN:2014:7613222429.8

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Spišská Nová Ves, JUDr. Katarína Šťastná, samosudkyňa, v právnej veci starostlivosti o mal. I. I., F.. XX.XX.XXXX, zastúpená kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Spišská Nová Ves, dieťa rodičov matky: E. I., F.. XX.X.XXXX, T. J. X/X, J. F. R., zastúpená opatrovníkom pre toto konanie Mesto Spišská Nová Ves a otca : D. I., F.. XX.X.XXXX, T. D. XX/XX, J.Š. F. R., o úpravu rodičovských práv a povinností takto

rozhodol:

Súd m e n í rozsudok tunajšieho súdu sp. zn. 6P/106/2012-13 zo dňa 14.1.2013, právoplatný dňa 18.1.2013 tak, že mal. I. I., F.. XX.XX.XXXX zveruje do osobnej starostlivosti otca a matku zaväzuje prispievať na jej výživu mesačne sumou 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené, neplnoleté dieťa, ktoré je povinná platiť k rukám otca vždy do 15. dňa v mesiaci vopred, počnúc od 01.10.2013.

Dlžné výživné matky na mal. I. za obdobie od 01.10.2013 do 31.8.2014 vo výške 298,43 Eur je matka p o v i n á zaplatiť k rukám otca do 30 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

Súd návrh matky na zverenie mal. I. do jej osobnej starostlivosti z a m i e t a.

odôvodnenie:

Matka doručila tunajšiemu súdu dňa 09.07.2013 návrh na úpravu rodičovských práv a povinností ktorým žiadala, aby syn I. a dcéra I. boli zverení do jej osobnej starostlivosti, otec bol zaviazaný prispievať na výživu I. sumou 150,-€ mesačne a na výživu I. sumou 100,-€ mesačne od 01.05.2013. Svoj návrh odôvodnila tým, že deti pochádzajú z manželstva, avšak vzťahy s manželom sa tak narušili, že od 1.5.2013 nežijú v spoločnej domácnosti. Na zabezpečenie starostlivosti majú s manželom rozdielne názory, ale snažia sa zohľadniť záujem detí a tak im čiastočne spoločne zabezpečujú starostlivosť. Matka ďalej v návrhu uviedla, že je zamestnaná na polovičný úväzok a vybavuje si dávku v hmotnej núdzi a aj v súvislosti s legislatívnou úpravou nároku na dávku v hmotnej núdzi podala tento návrh.

Otec s návrhom matky nesúhlasil a na pojednávaní dňa 22.10.2013 podal vzájomný návrh, ktorým žiadal zveriť mal. I. do svojej osobnej starostlivosti. Styk matky s dcérou nežiadal otec upraviť a výživné na dcéru požadoval aspoň v minimálnej výške od podania návrhu, t.j. od októbra 2013.

Súd konanie o návrhu matky spojil na spoločné konanie s návrhom otca z dôvodu, že sa jedná o tých istých účastníkov a ten istý predmet konania. Konanie ohľadom úpravy rodičovských práv k I. I., F.. XX.X.XXXX súd uznesením zo dňa 22.10.2013 zastavil z dôvodu, že neboli dané podmienky na takéto konanie, pretože už v čase podania návrhu matkou bol Adam plnoletý.

Kolízny opatrovník doporučil vyhovieť návrhu otca a matku zaviazať prispievať na výživu maloletej zákonom stanoveným minimálnym výživným.

Súd vykonal dokazovanie výsluchom otca a svedkyne, listinnými dôkazmi, a to správami o prešetrení osobných a majetkových pomerov a obsahom spisov tunajšieho súdu, na základe čoho zistil nasledovný skutkový stav :

Mal. I. pochádza z manželstva rodičov, ktorí nežijú v spoločnej domácnosti. Rozsudkom tunajšieho súdu sp. zn. 6P/106/2012, právoplatným dňa 18.1.2013 sú schválil dohodu rodičov, podľa ktorej bola maloletá, spolu so svojim vtedy maloletým bratom Adamom, zverená do striedavej osobnej starostlivosti rodičov v týždenných intervaloch s tým, že vyživovacia povinnosť rodičov k mal. deťom určená nebola. V čase tejto úpravy rodičia nežili v spoločnej domácnosti, matka bola zamestnaná v mäsiarni spoločnosti M. s minimálnou mzdou a otec v spoločnosti Koberce trend s príjmom 550,-€.

Súbežne s týmto konaním o úpravu rodičovských práv k mal. I. prebiehali na tunajšom súde ďalšie konania, a to konanie sp. zn. 13P/ 413/2013 o rozvod manželstva na návrh otca, ktorý žiada manželstvo rozviesť a na čas po rozvode zveriť mal. I. do jeho osobnej starostlivosti. Ku dňu vyhlásenia tohto rozsudku nebolo vo veci rozvodu ešte právoplatne rozhodnuté. Rozsudkom sp. zn. 10C/99/2013, právoplatným dňa 5.4.2014 súd zamietol návrh matky na určenie manželského výživného. Rozsudkom sp. zn. 6C/312/2013, právoplatným dňa 28.8.2014 súd zaviazal matku prispievať na výživu plnoletého syna I. výživným vo výške 40,-€ mesačne od 3.10.2013 a dlh na výživnom vo výške 320,-€ zaviazal matku zaplatiť do 01.11.2014.

Matka sa nedostavila ani na jedno súdne pojednávanie, pred prvým pojednávaním určeným na deň 22.10.2013 doručila súdu dňa 14.10.2013 len kópiu dokladu o práceneschopnosti bez bližšieho vyjadrenia resp. ospravedlnenia, následne si už nepreberala súdne zásielky v odbernej lehote, ktoré sa tak vracali súdu späť nedoručené a ani doručovanie políciou nebolo úspešné. Z ďalších konaní vedených na tunajšom súde mal súd preukázané, že jediný krát sa matka dostavila na pojednávanie v konaní sp. zn. 10C/99/2013, následne sa už matka na pojednávania nedostavovala, zásielky si nepreberala, resp. ich odmietala prevziať z dôvodu, že sa nechce stretnúť s manželom a že advokát, ktorého meno neuviedla jej poradil, aby si žiadne zásielky zo súdu nepreberala (viď odôvodnenie rozsudku sp. zn. 6C/312/2013 strana 2 prvý odsek). Vzhľadom na uvedené skutočnosti ustanovil súd matke opatrovníka pre toto konanie Mesto Spišská Nová Ves.

Z výpovede otca súd zistil, že na svojom návrhu trvá. S dcérou I. a synom Adamom žijú v spoločnej domácnosti od mája 2013, deti sa s matkou nestretávajú a ani matka neprejavuje o deti záujem, na ich výživu nijako neprispieva. Uviedol, že zo spoločnej domácnosti odišiel od manželky v novembri 2012, na pojednávaní v januári 2013 súhlasil s rodičovskou dohodou ohľadom striedavej starostlivosti, pretože manželka mu nasľubovala, že všetko sa zmení, že sa ukludní, preto sa aj vo februári k manželke vrátil a žili spolu, ale bolo to ešte horšie. Manželka má problémy s alkoholom, ktoré si nechce priznať, pomoc lekárov odmieta. Spolužitie s manželkou sa už nedalo vydržať, preto v máji 2013 opäť odišiel zo spoločnej domácnosti aj s deťmi a odvtedy je s deťmi sám.

Z výpovede svedkyne E. Z. súd zistil, že je starou matkou mal. I. z matkinej strany. Svedkyňa potvrdila, že matka detí má dlhodobé problémy s alkoholom a v súčasnosti užíva alkohol vo veľmi veľkej miere. Matka si nikdy nepriznala, že má problémy s alkoholom, odmietala sa liečiť a odmietala akúkoľvek pomoc, len obviňovala všetkých ostatných, že to oni majú problém. Myslí si, že jediné, čo matku zaujíma je to, aby mala peniaze na kúpu alkoholu. O svoje deti, ani rodičov, matka neprejavuje záujem, neprejavila starostlivosť ani o svojho chorého otca, ktorému ani na pohrebe nebola. Matka sa vyjadruje veľmi vulgárne, o čom má uložené aj sms správy a komunikuje tak aj pred I.. O I. sa matka nikdy riadne nestarala, nepozná ani jej učiteľov či lekárov a vnučka sa matky bojí. Ona je s vnučkou v kontakte, pomáha zaťovi a od kedy je vnučka len u svojho otca, je veselšia. Podľa jej názoru bude lepšie, keď vnučka bude pri otcovi a ona im bude podľa svojich možností pomáhať tak ako doposiaľ.

Z potvrdenia o príjme otca súd zistil, že jeho priemerný čistý príjem je vo výške 587,23€.

Zo správy o prešetrení pomerov súd zistil, že rodičia nežijú v spoločnej domácnosti kvôli matkiným dlhotrvajúcim problémom s alkoholom a jej konfliktnú povahu a mal. I. s bratom I. žijú s otcom v 3- izbovom byte nevlastnej dcéry otca - matkinej dcéry z predchádzajúceho vzťahu. Všetky náklady domácnosti ako aj náklady detí hradí otec sám zo svojho príjmu, pretože matka na výživu detí neprispieva. Mal. I. je žiačkou 4. triedy základnej školy, je spoločenská, má kamarátky s ktorými sa pravidelne stretáva a pri pohovore s kolíznym opatrovníkom uviedla, že rodičia sa často hádali, matka po otcovi kričala, často aj v noci a ona potom nemohla spať. Od matky odišli s otcom, pretože sa to už nedalo vydržať. Od kedy bývajú v byte u jej sestry, ktorá je v Nemecku, je tam spokojná a majú kľud, otec sa o ňu stará. Uviedla, že otca má radšej, matku už nie a nechce s matkou doma ostať. Plnoletý I. je od septembra 2014 vedený v evidencii nezamestnaných. Prešetriť pomery v domácnosti matky sa nepodarilo, nakoľko ani pri opakovaných návštevách matka v domácnosti zastihnutá nebola a nereagovala ani na opakované predvolania na pohovor.

Zo správy Základnej školy A. K., J. F. R. súd zistil, že mal. I. chodí na vyučovacie hodiny riadne pripravená a na vyučovacích hodinách aktívne pracuje. Je kamarátska, v kolektíve obľúbená, jej správanie je v súlade so školským poriadkom. S triednou učiteľkou spolupracuje otec.

Z správy Sociálnej poisťovne súd zistil, že matka sa nachádza v registri poistencov a sporiteľov SDS ako zamestnanec s pravidelným príjmom od 1.1.2013 u zamestnávateľa M. - E. J..S..Z.. V novembri 2013 bola matke vyplatená nemocenská dávka vo výške 61,50€.

Z potvrdenia o príjme matky súd zistil, že za rok 2013 bol jej priemerný čistý mesačný príjem vo výške 135,07€ a za obdobie 1/2014 a 2/2014 bol jej priemerný čistý príjem 173,20€.

Zo správy Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Spišská Nová Ves súd zistil, že matka je od 7/2013 príjemcom pomoci v hmotnej núdzi, ktorú v súčasnosti s účinnosťou od 1.7.2014 poberá vo výške 148,20€. Matka poberá prídavok na deti v sume 47,04€ a naposledy bola vedená v evidencii uchádzačov o zamestnanie od 24.7.2012 do 31.12.2012.

Podľa § 36 ods. 1 Zákona o rodine rodičia maloletého dieťaťa, ktorí spolu nežijú, môžu sa kedykoľvek dohodnúť o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností. Ak sa nedohodnú, súd môže aj bez návrhu upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností, najmä určí, ktorému z rodičov zverí maloleté dieťa do osobnej starostlivosti.

Podľa § 62 ods. 1 Zákona o rodine plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

Podľa § 62 ods. 2 Zákona o rodine obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

Podľa § 62 ods. 3 Zákona o rodine každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené neploleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona.

Podľa § 62 ods. 4 Zákona o rodine pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť.

Podľa § 65 ods. 1 Zákona o rodine ak rodičia maloletého dieťaťa spolu nežijú, súd upraví rozsah ich vyživovacej povinnosti alebo schváli ich dohodu o výške výživného.

Podľa § 77 ods. 1 Zákona o rodine právo na výživné sa nepremlčuje. Možno ho však priznať len odo dňa začatia súdneho konania. Výživné pre maloleté dieťa možno priznať najdlhšie na dobu troch rokov späť odo dňa začatia súdneho konania, ak sú na to dôvody hodné osobitného zreteľa.

Podľa § 43 ods. 1 Zákona o rodine maloleté dieťa, ktoré je schopné s ohľadom na svoj vek a rozumovú vyspelosť vyjadriť samostatne svoj názor, má právo vyjadrovať ho slobodne vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. V konaniach, v ktorých sa rozhoduje o veciach týkajúcich sa maloletého dieťaťa, má maloleté dieťa právo byť vypočuté. Názoru maloletého dieťaťa musí byť venovaná náležitá pozornosť zodpovedajúca jeho veku a rozumovej vyspelosti.

Podľa § 163 ods. O.s.p. rozsudky o výchove a výžive maloletých detí a o priznaní, obmedzení alebo o pozbavení rodičovských práv a povinností, alebo o pozastavení ich výkonu možno zmeniť aj bez návrhu, ak sa zmenia pomery.

Vykonaným dokazovaním a zisteným skutkovým stavom mal súd preukázať, že od poslednej úpravy rodičovských práv, keď sa rodičia dohodli na striedavej starostlivosti, došlo k podstatným zmenám pomerov, nakoľko od mája 2013 rodičia po krátkom obnovení spolužitia nežijú v spoločnej domácnosti a maloletá je v starostlivosti otca, ktorý jej zabezpečuje riadnu starostlivosť. Samotná maloletá vyjadrila svoj názor, že chce ostať bývať s otcom, pričom vzhľadom na vek maloletej a jej rozumovú vyspelosť mal súd za to, že je schopná svoj názor jasne a zrozumiteľne vyjadriť. Výpoveďou otca, maloletej, svedkyne ako aj správami z prešetrenia pomerov a zo školy mal súd preukázať, že matka neprejavuje o dcéru žiaden záujem a svoj nezáujem matka deklarovala aj samotným prístupom v tomto konaní, kde hoci je navrhovateľkou, nepreberala si súdne zásielky, pričom jej konanie považuje súd za účelové s poukazom na ďalšie súdne konania, kde mala totožné správanie a ignorovala aj opakované pokusy o prešetrenie pomerov v jej domácnosti a vykonanie pohovoru. Aj samotné zdôvodnenie návrhu matky, a to že dôvodom podania je aj to, že si vybavuje dávku v hmotnej núdzi, preukazuje účelové konanie matky a nie jej skutočný záujem o maloletú. Vzhľadom na všetky uvedené skutočnosti súd zveril mal. I. do osobnej starostlivosti otca a návrhu matky na zverenie dcéry do jej osobnej starostlivosti nevyhovet.

Pri určení výšky vyživovacej povinnosti prihliadal súd na príjmové pomery matky, na to, že je poberateľkou dávky v hmotnej núdzi a na jej ďalšiu vyživovaciu k synovi I., preto aj keď vek a potreby maloletej odôvodňujú vyššie výživné, určil súd výživné v zákonom stanovenej minimálnej výške, ktorá je v čase tohto rozhodnutia suma 27,13€ mesačne na jedno dieťa. Za začiatok plynutia vyživovacej povinnosti určil súd október 2013, kedy otec podal návrh a keďže súd nemal preukázať, že by matka na výživu dcéry od uvedeného obdobia prispela, určil súd zároveň aj dlžné výživné, ktoré ku dňu vyhlásenia tohto rozsudku vzniklo vo výške 298,43€ (t.j. 27,13€ x 11 mesiacov od 10/2013 do 8/2014 vrátane).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia cestou tunajšieho súdu na Krajský súd Košice.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonával navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona č. 233/1995 Z.z. v platnom znení o súdnych exekútoroch a exekučnom poriadku; ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia. Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, pri ktorom vznikla poplatková povinnosť zaplatiť súdne poplatky, trovy trestného konania, pokuty, svedočné, znalečné a iné náklady súdneho konania, vedie sa výkon rozhodnutia z úradnej moci.